

- шљук: шумска (*Scolopax rusticola* L.) и бекарина (*Gallinago gallinago* L.) од 1. августа до 29. фебруара,
- голуб гривњаш (*Columba palumbus* L.) од 1. августа до 31. децембра,
- грлица (*Streptopelia turtur* L.) од 1. августа до 31. децембра,
- гугутка (*Streptopelia decaocto* L.) од 1. августа до 31. децембра,
- голуб обични (*Columba livia* L.) од 1. августа до 31. децембра,
- дивље патке: глугара (*Anas platyrhynchos* L.), кржуља (*Anas crecca* L.),
ластарка (*Anas acuta* L.), пупчаница (*Anas querquedula* L.), риђоглава
(*Aythya ferina* L.) и звиждарка (*Anas penelope* L.) од 1. септембра до 29. фебруара,
- црна лиска (*Fulica atra* L.) од 1. септембра до 29. фебруара,
- дивље гуске: обична (*Anser anser* L.), глоговњача (*Anser fabalis* Lath.) и
лисаста (*Anser albifrons* Scop.) од 1. септембра до 29. фебруара.

2. Незаштићену дивљач дозвољено је ловити у времену:

1) висока дивљач:

- вук (*Canis lupus* L.):
мужјак од 1. јануара до 31. децембра,
женка и млади од 1. јула до 29. фебруара,
- дивља свиња:
вепар и назиме од 1. јануара до 31. децембра,
крмача и прасе од 1. јула до 15. јануара;

2) ниска дивљач:

- јазавац (*Meles meles* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- куна златица (*Martes martes* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- куна бјелица (*Martes foina* Ehr.) од 1. јануара до 31. децембра,
- шакал (*Canis aureus* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- лисица (*Vulpes vulpes* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- ракунопас (*Nyctereutes procyonoides* Gray) од 1. јануара до 31. децембра,
- мунгос (*Mungos mungo* Gmel.) од 1. јануара до 31. децембра,
- твор обични (*Mustela putorius* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- бизамски пацов, ондатра (*Ondatra zibethicus* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- врана сива (*Corvus corone cornix* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- сврака (*Pica pica* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- чавка (*Corvus monedula* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- гачац (*Corvus frugilegus* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- креја, шојка (*Garrulus glandarius* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- љешникара (*Nucifraga caryocatactes* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- чапља сива (*Ardea cinerea* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- велики корморан (*Phalacrocorax carbo* L.) од 1. јануара до 31. децембра,
- јастреб кокошар (*Accipiter gentilis* L.) од 1. октобра до 31. децембра,
- кобац птичар (*Accipiter nisus* L.) од 1. октобра до 31. децембра.

3. У тачки 2. у подтачки 2) у алинејама од 1. до 17. ове наредбе код врста које се лове од 1. јануара до 31. децембра забрањено је ловити женку док је високобређа, односно док носи јаја и лежи на њима, као и док одгаја младунце.

4. Ступањем на снагу ове наредбе престаје да важи Наредба о времену лова ловостајем заштићене дивљачи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/10, 65/18 и 94/19).

5. Ова наредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 12.06.1-332-385/21

29. априла 2021. године

Бањалука

Министар,
Др **Борис Пашалић**, с.р.

832

На основу члана 31. Закона о заштити здравља биља у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 25/09) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", број 115/18), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРОГРАМ

**ПОСЕБНОГ НАДЗОРА НАД ПРИСУСТВОМ
КАРАНТИНСКИ ШТЕТНИХ ОРГАНИЗАМА (IMPATIENS
NECROTIC SPOT TOSPOVIRUS, PERINO MOSAIC VIRUS
И TOMATO YELLOW LEAF CURL VIRUS) НА ПОДРУЧЈУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У 2021. ГОДИНИ**

Члан 1.

Овим програмом утврђују се мјере, рокови, начин спровођења мјера, субјекти који их спроводе, извори и начин

обезбјеђивања и коришћења средстава, као и начин контроле спровођења мјера посебног надзора над присуством *Impatiens necrotic spot tospovirus* - проузроковача вируса некротичне пјегавости импатијенса, *Perino mosaic virus* - проузроковача мозаика пепина и *Tomato yellow leaf curl virus* - проузроковача жуте увијености листа парадајза на подручју Републике Српске у 2021. години.

Члан 2.

(1) Циљ овог програма је утврђивање присуства, односно одсуства карантински штетних организама *Impatiens necrotic spot tospovirus* - проузроковача вируса некротичне пјегавости импатијенса (у даљем тексту: INSV), *Perino mosaic virus* - проузроковача мозаика пепина (у даљем тексту: PepMV) и *Tomato yellow leaf curl virus* - проузроковача жуте увијености листа парадајза (у даљем тексту: TYLCV) на мјестима уласка пошљки биљака домаћина које се увозе у Републику Српску, на мјестима производње расада биљака домаћина, на пољопривред-

ним газдинствима и окућницама на којима се узгајају биљке домаћини INSV, ПерMV и TYLCV, који су наведени у Прилогу 1. овог програма и чине његов саставни дио, као и на јавним површинама.

(2) Биљне врсте домаћини INSV у Републици Српској су: *Impatiens* sp. (хибрид Нова Гвинеја), *Antirrhinum* sp., *Begonia* sp., *Cyclamen persicum*, *Dahlia* sp., *Eustoma grandiflorum*, паприка (*Capsicum annuum* L.), краставац (*Cucumis sativus* L.), салата (*Lactuca sativa* L.) и босиљак (*Ocimum basilicum* L.), као и остало биље наведено у Прилогу 1. овог програма.

(3) Биљне врсте домаћини ПерMV у Републици Српској су парадајз (*Lycopersicon esculentum* L.) и остало биље наведено у Прилогу 2. овог програма.

(4) Биљне врсте домаћини TYLCV у Републици Српској су парадајз (*Lycopersicon esculentum* L.) и паприка (*Capsicum annuum* L.), као и остало биље наведено у Прилогу 3. овог програма.

(5) Посебним надзором истражује се шире подручје, односно локалитети на којима се у Републици Српској узгајају биљке домаћини из става 2. овог члана, ради одређивања статуса истраживаног подручја за наведени организам, те утврђивања могућих путања уласка или ширења у Републици Српској.

Члан 3.

(1) Посебан надзор ради детекције карантински штетног организма INSV, ПерMV и TYLCV спроводи се на цијелој територији Републике Српске.

(2) Посебан надзор и мјере надзора на граничним прелазима спроводи Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат).

(3) Институције које имају овлашћење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство) за спровођење послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организма и заштите здравља биља за карантински штетне организме INSV, ПерMV и TYLCV (у даљем тексту: овлашћене институције) спровode посебан надзор код регистрованих произвођача расада биљака домаћина, код произвођача биљака домаћина, на јавним површинама, као и на пољопривредним газдинствима и окућницама на којима се узгајају биљке домаћини.

(4) Овлашћена институција припрема информационе летке са стручним савјетима о начинима спречавања ширења и могућим мјерама контроле патогена и вектора.

(5) Програм посебног надзора подразумева мониторинг који се спроводи над присуством штетних организма (у даљем тексту: мониторинг).

(6) Увозне пошиљке које су обухваћене мониторингом не задржавају се на граничном прелазу и за њих фитосанитарни инспектор издаје рјешење о забрани промета до добијања резултата лабораторијских анализа.

(7) У случају детекције карантинског штетног организма, Инспекторат предузима све неопходне радње у складу са прописима којима је регулисана ова област.

Члан 4.

Одабир локација врши се на основу познавања биологије карантински штетних организма, климатских услова за његов развој и географске дистрибуције и величине комерцијалних производних усјева биљака домаћина, пољопривредних газдинстава, регистрованих расадника и јавних површина.

Члан 5.

(1) Подручја рада су мјеста уласка у Републику Српску, мјеста производних расада биљака домаћина, као и производни усјеви, јавне површине, пољопривредна газдинства и окућнице на којима се узгајају биљке домаћини INSV, ПерMV и TYLCV.

(2) Надзором се обухватају произвођачи расада биљака домаћина, производни усјеви, јавне површине и пољопривредна газдинства на којима се узгајају биљке домаћини из

члана 2. став 2. овог програма, као и гранични прелази као мјеста уласка пошиљки биљака домаћина.

Члан 6.

Вријеме вршења надзора прописано је на основу животног циклуса штетних организма и фенологије биљака домаћина, а врши се у складу са међународно признатим и валидним дијагностичким методама.

Члан 7.

(1) Визуелни прегледи и узимање службених узорка од овлашћене институције врши се током сезоне раста биљака домаћина када су симптоми видљиви.

(2) Визуелне прегледе и узимање службених узорка врше овлашћене институције, уз присуство запослених у Министарству, који обављају послове пружања стручних услуга у пољопривреди, а који одређују локацију и засад за узимање узорка.

(3) Ток визуелног прегледа и начин узорковања прописан је у прилозима 4, 5. и 6. овог програма и чини његов саставни дио.

(4) Мониторинг зависи од врсте биљке домаћина и врсте и биологије штетног организма и врши се:

1) код произвођача расада биљака домаћина,

1) у производним усјевима биљака домаћина INSV, ПерMV и TYLCV са подацима који указују на поријекло расада у засаду (производња на отвореном и у затвореним објектима),

2) при увозу расада поврћа и цвијећа,

3) при увозу сјемена поврћа и цвијећа,

4) на пољопривредним газдинствима гдје се узгајају биљке домаћини,

5) на јавним површинама.

(5) Биљке се прегледају појединачно, док је при опису мјеста узимања узорка обавезно детаљно описати мјесто узорковања са обавезним уношењем GPS позиције, а то се наводи и у Записнику о узимању узорка и пријави узорка, чији је изглед прописан у Прилогу 7. овог програма и чини његов саставни дио.

Члан 8.

Број узорка за лабораторијско испитивање над присуством INSV, ПерMV и TYLCV, које врши овлашћена институција, приказан је у табелама 1, 2. и 3. у Прилогу 8. овог програма, који чини његов саставни дио, а детаљан приказ броја узорка биће дефинисан Уговором о условима за реализацију и коришћење средстава за финансирање програма из области заштите здравља биља.

Члан 9.

Број службених узорка за лабораторијско испитивање присуства INSV, ПерMV и TYLCV, чије узимање врши Инспекторат, приказан је у Табели 4. у Прилогу 8. овог програма.

Члан 10.

(1) Лабораторијска испитивања узорка врше се у складу са међународно признатим и валидним дијагностичким методама (EPPO, 2004. Diagnostic protocols for regulated pests PM7/034(1): Tomato spotted wilt tospovirus, *Impatiens necrotic spot tospovirus* and *Watermelon silver mottle tospovirus* Bulletin OEPP/EPPO Bulletin 34:271-279; (EPPO, 2013. Diagnostic protocols for regulated pests PM 43(1): Pepino mosaic virus (PepMV) Bulletin OEPP/EPPO Bulletin 43: 94-104 и EPPO, 2005. Diagnostic protocols for regulated pests PM 7/50(1): Tomato yellow leaf curl begomovirus (TYLCV) Bulletin OEPP/EPPO Bulletin 35:319-325).

(2) Лабораторијски извјештаји, осим резултата анализа, морају садржавати и методе по којима је вршена детекција.

Члан 11.

(1) Локације узорковања и визуелних прегледа уносе се у Фито-Гис апликацију.

(2) На основу резултата спровођења овог програма, узорковања и извјештаја из лабораторија, овлашћене институције дужне су да израде карту локација узорковања и карту локација са позитивним узорцима, користећи Фито-Гис апликацију.

(3) Овлашћене институције достављају Министарству, у електронском облику, карте из става 2. овог члана и списак GPS локација у XY координатном систему.

Члан 12.

(1) Рок за узимање узорака код произвођача расада, из производних усјева, пољопривредних газдинстава, окућница и увезеног сјемена у промету, те достављање узорака овлашћеној лабораторији ради лабораторијских анализа је 1. децембар 2021. године.

(2) Коначан извјештај о спроведеном програму, као и карте из члана 11. става 2. овог програма достављају се Министарству до 10. децембра 2021. године.

(3) Рок за узимање узорака из увоза, достављање узорака овлашћеној лабораторији ради лабораторијских анализа, те достављање извјештаја Инспектората је 31. децембар 2021. године.

(4) Сви вршиоци овог програма одмах извјештавају Министарство о посебним догађајима током његовог спровођења, а посебно о свим случајевима откривања штетног организма који је предмет посебног надзора.

(5) У случају откривања штетних организама који су предмет посебног надзора, вршиоци одмах обавјештавају Министарство и Инспекторат, који предузима неопходне фитосанитарне мјере с циљем спречавања ширења и сузбијања штетног организма, а у складу са прописима из ове области, те о томе обавјештава Министарство.

Члан 13.

(1) Укупне резултате овог програма овлашћене институције воде и достављају Министарству на образцима 1, 2. и 3, који се налазе у Прилогу 9. овог програма и чине његов саставни дио.

(2) Инспекторат Републике Српске води евиденције спровођења Програма на граничним прелазима и укупне резултате доставља Министарству на Образцу 4, који се налази у Прилогу 9. овог програма.

Члан 14.

Спровођење овог програма финансира се из буџета Републике Српске, на основу Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села у 2021. години - право на подстицајна средства за финансирање програма из области заштите здравља биља.

Члан 15.

Ступањем на снагу овог програма престаје да важи Програм посебног надзора над присуством карантински штетних организама (*Impatiens necrotic spot tospovirus*, *Periplocha moseleyi* и *Tomato yellow leaf curl virus*) на подручју Републике Српске у 2020. години ("Службени гласник Републике Српске", број 36/20).

Члан 16.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 12.03.3-330-1107/21
23. априла 2021. године
Бањалука

Министар,
Др **Борис Пашалић**, с.р.

ПРИЛОГ 1.

Биљке домаћини карантински штетног организма INSV:

- импатијенс хибрид Нова Гвинеја (*Impatiens New Guinea*),
- једић (*Aconitum* sp.),
- перуански љиљан (*Alstroemeria* sp.),
- шумарица (*Anemone* sp.),
- зјевалица (*Antirrhinum* sp.),
- бегонија (*Begonia* sp.),

- јасмин (*Bouvardia* sp.),
- Кина Астра (*Callistephus* sp.),
- колумнеја (*Columnea* sp.),
- персијска циклама (*Cyclamen persicum* Mill.),
- далија (*Dahlia* sp.),
- хризантема (*Dendranthema x grandiflorum* (Ramat.) Kitam.),
- тексашки звончић (*Eustoma grandiflorum* Salisb.),
- персијска љубичаста (*Exacum affine* Balf.f. ex Regel),
- јапанска аралија (*Fatsia japonica* (Thunb.) Decne. & Planch.),
- гербер (*Gerbera* sp.),
- гладиол (*Gladiolus* sp.),
- статице (*Limonium* sp.),
- лобелија (*Lobelia* sp.),
- питоспор (*Pittosporum* sp.),
- јагорчевина (*Primula* sp.),
- љутић (*Ranunculus* sp.),
- пепелуга (*Senecio cruentus* L.),
- глоксинија (*Sinningia speciosa* Baill.),
- кала (*Zantedeschia aethiopica*),
- украсна папрат (*Asplenium nidus-avis*),
- паприка (*Capsicum annuum* L.),
- краставац (*Cucumis sativus* L.),
- салата (*Lactuca sativa* L.),
- босиљак (*Ocimum basilicum* L.),
- *Valerianella olitoria* и други.

ПРИЛОГ 2.

Биљке домаћини карантински штетног организма PepMV:

- парадајз (*Solanum lycopersicum* L.),
- пепино (*Solanum muricatum* Aiton),
- босиљак (*Ocimum basilicum* L.),
- коровске врсте (*Amaranthus* sp., *Chenopodium murale*, *Convolvulus arvensis*, *Echium creticum*, *Malva parviflora*, *Nicotiana glauca*, *Plantago afra*, *Rumex* sp., *Solanum nigrum* и *Sonchus oleraceus*).

ПРИЛОГ 3.

Биљке домаћини карантински штетног организма TYLCV:

- парадајз (*Solanum lycopersicum* L.),
- паприка (*Capsicum annuum* L.),
- пасуљ (*Phaseolus vulgaris* L.),
- дуван (*Nicotiana tabacum* L.),
- лизијантус (*Eustoma grandiflorum* (Raf.) Shin).

ПРИЛОГ 4.

ТОК ВИЗУЕЛНОГ ПРЕГЛЕДА И НАЧИН УЗОРКОВАЊА (INSV)

1.1. Ток визуелног прегледа

- Симптоми се веома разликују и доста зависе од сорте, биљне врсте, периода године и температуре.

- Типични симптоми INSV испољавају се у виду смеђих или црних пјега на лишћу и хлорозе, црних или некротичних прстенастих пјега. Поред тога, може се појавити увенуће, рак стабла и одумирање вршних дијелова. Понекад долази и до појаве мозаика на листовима, стаблу или цвјетовима.

- Симптоми на импатијенсу - хибрид Нова Гвинеја, јесу закржљали раст, појава црне боје у бази листова или појава смеђих пјега на дијелу површине листа. Уопште, симптоми вируса некротичне пјегавости импатијенса су веома слични симптомима који настају услед заражености вирусом бронзавости парадајза.

- Испољавање симптома на бегонији може настати након два дана до неколико мјесеци након остварене инфекције. Симптоми INSV су доста слични симптомима које проузрокују неке фитопатогене бактерије, фитопатогене гљиве и ожеготине настале хемијским третманима.

1.2. Узорковање за лабораторијско тестирање

- Узимање узорака за лабораторијско тестирање треба да се врши истовремено са визуелним прегледима, у периоду вегетације.

- Како је INSV неравнојерно дистрибуисан у биљци, веома је битно да се узорци узимају са дијелова биљака (лишће и стабло) са јасно израженим симптомима.

- Најбоље је узимати узорке са више различитих мјеста на биљци.

- Због лакше детекције вируса, најбоље је узети млађе лишће.

- Код асимптоматичних биљака узорковати цвјетове и круничне листиће. Узорковање вршити случајним одабиром, проходом усјева у облику слова W или дијагонално или по редовима.

- Приликом узорковања потребно је испоштовати принципе добре праксе за узорковање биља и биљних дијелова за лабораторијско тестирање (нпр. евиденција података о узроку на лицу мјеста узорковања, коришћење одговарајућег прибора и материјала за узорковање, дезинфекција прибора и алата итд.).

ПРИЛОГ 5.

ТОК ВИЗУЕЛНОГ ПРЕГЛЕДА И НАЧИН УЗОРКОВАЊА (PepMV)

1.1. Ток визуелног прегледа

- Код биљака домаћина симптоми заразе са PepMV обично се развијају двије до три седмице након инфекције, с тенденцијом ширења у редовима биљака. Заражене биљке имају кржљав врх, а изглед подсећа на оштећења од хормонских хербицида. Листће око врха може да има тамне пјеге, а на доњем листу може доћи до појаве смеђих, некротичних пјега које подсећају на оштећења од капи воде. Симптоми се могу манифестовати и у виду жутих пјега. Листови заражених биљака често су сужени, шиљати, мјехураве лисне површине и благо жути између нерава.

- На стаблу се могу јавити смеђе пруге које могу да прстенују стабло близу тачке пораста, као и дршку цвасти, што доводи до одбацивања цвјетова.

- Плодови попримају мраморан изглед и неравнојерно сазријевају.

1.2. Узорковање за лабораторијско тестирање

- Узимање узорка за лабораторијско тестирање у периоду вегетације врши се истовремено са визуелним прегледима и узорак треба да садржи 25 листова:

1) за партију/лот величине од 201 до 5.000 биљака узорковати, односно узорка, односно 2 • 25 листова,

2) за партију/лот величине изнад 5.000 биљака узорковати три узорка, односно 3 • 25 листова.

- Препоручена минимална количина сјемена за лабораторијско тестирање је 1.000 сјеменки.

- Узорке складиштити у превозу и до тестирања на температури до или изнад 4 °C.

- Приликом узорковања потребно је испоштовати принципе добре праксе за узорковање биља и биљних дијелова за лабораторијско тестирање (нпр. евиденција података о узроку на лицу мјеста узорковања, коришћење одговарајућег прибора и материјала за узорковање, дезинфекција прибора и алата итд.).

ПРИЛОГ 6.

ТОК ВИЗУЕЛНОГ ПРЕГЛЕДА И НАЧИН УЗОРКОВАЊА (TYLCV)

1.1. Ток визуелног прегледа

- Код биљака домаћина TYLCV се развија у флоему, изазивајући цитопатогене промјене.

- Симптоми код парадајза (*Solanum lycopersicum* L.) су веома разноврсни и често неспецифични. Варирају у зависности од узраста биљке, времена инфекције, услова спољне средине и сорте парадајза. Код инфицираних биљака изражени су симптоми кржљавости (патуљавости), редукција лисне површине, те појава ситног лишћа. Листће развијено после инфекције је нарочито хлоротично и деформисано, са маргинама увијеним ка лицу и према унутрашњости листа. Заражено лишће је круто, виси на доле, задебљало, кокасте структуре и благо су обојени око нерава или са унутрашње стране. Млади листови су хлоротични са зеленом бојом око нерава. Вршне и бочне гране су усправне, док на цвјетовима не долази до испољавања симптома, али често опадају. Плодови су, ако се и формирају, ситни и суви, те неупотребљиви, а што се дешава у случају ране инфекције, прије или за вријеме расађивања или за три до четири седмице. У случају касније инфекције не долази до заметања плодова, јер биљка престаје цвјетати.

- Симптоми се на паприци (*Capsicum annuum* L.) манифестују на листовима у виду хлорозе ткива између нерава и обода, те увијања обода листова ка лицу листа. Инфекција на паприци може се јавити и без испољавања симптома.

- На пасуљу (*Phaseolus vulgaris* L.) долази до појаве чврстих усправних и увијених листова, ненормалне пролиферације бочних изданка, деформације и смањења броја приметних махуна.

- На дувану (*Nicotiana tabacum* L.) испољавају се симптоми жутила, коврцавости и некрозе младих листова.

- Симптоми на лизијантусу (*Eustoma grandiflorum* (Raf.) Shin) укључују поремећај врха и тачке пораста, промјене облика листова, задебљање нерава на доњој страни листа, значајно смањење квалитета цвјетова и закржљалост.

1.2. Узорковање за лабораторијско тестирање

- Узимање узорка за лабораторијско тестирање треба да се врши истовремено са визуелним прегледима, у периоду вегетације.

- За серолошко или молекуларно доказивање присуства TYLCV у биљци, од круцијалне важности је одговарајуће узорковање. Већа концентрација вируса налази се у млађим листовима, који се активно повећавају и расту и који се налазе у горњим дијеловима биљке у поређењу са старијим дијеловима биљке. Осим тога, за серолошко доказивање вируса најбоље је користити свјеж биљни материјал, а за молекуларно доказивање може се користити и лиофилизован.

- Код асимптоматичних биљака узорковање вршити случајним одабиром, проходом усјева у облику слова W или дијагонално или по редовима. Било којим начином прохода узорковати најмање 50 листова по усјеву, правећи збирне узорке од десет листова по групи.

- Код расада узорковати најмање десет листова по лоту.

- Приликом узорковања потребно је испоштовати принципе добре праксе за узорковање биља и биљних дијелова за лабораторијско тестирање (нпр. евиденција података о узроку на лицу мјеста узорковања, коришћење одговарајућег прибора и материјала за узорковање, дезинфекција прибора и алата итд.).

ПРИЛОГ 7.

ЗАПИСНИК ЗА ПОСЕБАН НАДЗОР НАД ПРИСУСТВОМ *Impatiens necrotic spot tospovirus*, *Pepino mosaic virus* и *Tomato yellow leaf curl virus*

(Подаци о узорцима узетим за лабораторијску анализу из производних засада, пољопривредних газдинстава, окућница и јавних површина на којима се узгајају или расту биљке домаћини)

Број: бр. регије – бр. службе – ваш број, година

Нпр.: 01-01a-III-10/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.../2021.

Датум: _____

Шифра узорка: _____

Подаци о произвођачу

Назив	
Адреса	
Телефон	
Број пољопривредног газдинства	

Подаци о биљној врсти

Подручје	
Општина	
Катастарска општина	
Потес	

Прегледана површина	
Поријекло биљног материјала	
GPS координате	
Врста биљке домаћина	
Сорта	
Дијелови биљке који се узоркују	

Примједбе: _____

Одговорно лице
произвођач / власник биља

Овлашћено лице
за преглед

ПРИЛОГ 8.

Табела 1. Број визуелних прегледа и узорака за лабораторијско испитивање присуства INSV у Републици Српској узетих код произвођача расада биљака домаћина из производних засада, пољопривредних газдинстава и окућница на којима се узгајају биљке домаћини, као и са јавних површина

Билке домаћини	Импатијенс, бегонија, паприка, остале билке домаћини
Подручје	
Република Српска	50
Укупно	50

Табела 2. Број визуелних прегледа и узорака за лабораторијско испитивање присуства ПерМВ у Републици Српској код произвођача расада и са мјеста производње биљке домаћина у затвореном простору

Подручје	Број узорака
Република Српска	96
Укупно	96

Табела 3. Број визуелних прегледа и узорак за лабораторијско испитивање присуства TYLCV у Републици Српској код произвођача расада биљака домаћина и из производних усјева, пољопривредних газдинстава и окућница на којима се узгајају биљке домаћини

	Биљке домаћини	Парадајз, паприка, пасуљ, дуван и остале биљке домаћини
Подручје		
Република Српска		100
Укупно		100

Табела 4. Број службених узорака биљака домаћина из увоза и из увозног сјемена у промету за лабораторијско испитивање присуства РепМV

Узорци	Број визуелних прегледа са узорковањем ради тестирања латентне инфекције	Укупно
Биљке домаћини	3	3

ПРИЛОГ 9.

Образац 1. Резултати Програма посебног надзора над присуством INSV – проузrokovачa некротичне пјегавости импатијенса на подручју Републике Српске у 2021. години

[illegible]

Образац 2. Резултати Програма посебног nadzora nad prisustvom PerMV – proizrokovacha mozaiika pepina na području Republike Srpske u 2021. godini sprovedenog u proizvodnim zasadima kod proizvođača rasada, poljoprivrednim gazdinstvima i na okućnicama

[illegible]

Образац 3. Резултати Програма посебног надзора над присуством TYLCV – проузроковача жуте увијености листа парадајза на подручју Републике Српске у 2021. години (овлашћене институције)

Редни бр.	Произвођач/ власник	Регија	Општина	Врста	Мјеста узорковања / површина узорковања (ha)	Датум прегледа/узорковања	Лице које је узорковало	ХУ координате	Бр. записа	Бр. извјештаја	Резултат

Образац 4. Резултати Програма посебног надзора над присуством ПерМV – проузроковача мозаика пепина на подручју Републике Српске у 2021. години, спроведеног на граничним прелазима и из увозног сјемена у промету

Број узорка	Укупно
Број узорка за лабораторијску анализу	
Број позитивних узорка	
Број негативних узорка	

Након завршетка Програма посебног надзора, попуњене табеле у електронској форми потребно је доставити Министарству, на имејл адресу mps@mps.vladars.net.

Рок за завршетак наведених послова је 10. децембар 2021. године.

833

На основу члана 31. Закона о заштити здравља биља у Републици Српској (“Службени гласник Републике Српске”, број 25/09) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи (“Службени гласник Републике Српске”, број 115/18), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРОГРАМ

ПОСЕБНОГ НАДЗОРА НАД ПРИСУСТВОМ КАРАНТИНСКИ ШТЕТНОГ ОРГАНИЗМА XYLELLA FASTIDIOSA WELLS ET AL. - ПРОУЗРОКОВАЧА ПИРСОВЕ БОЛЕСТИ НА ПОДРУЧЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У 2021. ГОДИНИ

Члан 1.

Овим програмом утврђују се мјере, рокови, начин спровођења мјера, субјекти који их спроводе, извори и начин обезбјеђивања и коришћења средстава, подручје дјеловања, као и начин контроле спровођења мјера посебног надзора над присуством *Xylella fastidiosa* Wells et al. - проузроковача Пирсове болести на подручју Републике Српске у 2021. години.

Члан 2.

(1) Циљ овог програма је утврђивање присуства, односно одсуства карантински штетног организма *Xylella fastidiosa* - проузроковача Пирсове болести у регистрованим расадницима, код произвођача расада, на пољопривредним газдинствима, на јавним површинама, у производним засадама биљних врста домаћина патогена, на окућницама и на мјестима уласка пошљиких врста домаћина патогена у Републику Српску, а које подлијежу фитосанитарном прегледу приликом увоза.

(2) Потенцијалне биљне врсте домаћина овог патогена (у даљем тексту: биљке домаћини) у Републици Српској су: винова лоза, цитруси, маслина, олеандер, врсте рода *Prunus* - првенствено бресква и трешња, као и лаванда, рузмарин, пеларгонија, винка и биљне врсте наведене у Прилогу 1. овог програма, који чини његов саставни дио.

(3) Посебним надзором истражују се локалитети на којима се у Републици Српској узгајају биљке домаћини из става 2. овог члана ради одређивања статуса истраживаног

подручја за наведени организам, те утврђивања могућих путања уласка или ширења у Републици Српској.

Члан 3.

(1) Посебан надзор ради детекције карантински штетног организма *Xylella fastidiosa* спроводи се на цијелој територији Републике Српске.

(2) Посебан надзор и мјере надзора на граничним прелазима и у регистрованим расадницима спроводи Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат).

(3) Посебан надзор у производним засадама, на јавним површинама, пољопривредним газдинствима и на окућницама спроводи институције (у даљем тексту: овлашћене институције), које имају овлашћење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство) за спровођење послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља за штетни организам из става 1. овог члана.

(4) Овлашћена институција припрема информационе летке са стручним савјетима о начинима спречавања ширења и могућим мјерама контроле патогена и вектора.

(5) Програм посебног надзора подразумева мониторинг који се спроводи над присуством штетних организама (у даљем тексту: мониторинг).

(6) Увозне пошљике које су обухваћене мониторингом не задржавају се на граничном прелазу и за њих фитосанитарни инспектор издаје рјешење о забрани промета до добијања резултата лабораторијских анализа.

(7) У случају детекције карантинског штетног организма, Инспекторат предузима све неопходне радње у складу са прописима којима је регулисана ова област.

Члан 4.

Одабир локација врши се на основу познавања биологије карантински штетног организма *Xylella fastidiosa*, климатских услова за његов развој и географске дистрибуције и величине комерцијалних производних засада, регистрованих матичњака и расадника, као и јавних површина на којима се узгајају биљке домаћини.

Члан 5.

(1) Подручја рада су мјеста уласка пошљики биљака домаћина у Републику Српску, матични засади регистрова-